

Dosarul nr. 3ra-226/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. Gh. Stratulat)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Bostan, A. Pahopol, V. Negru)

ÎNCHEIERE

06 martie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Oleg Sternioală
Tamara Chișca-Doneva
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Florea Valicu împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova cu privire la recunoașterea deciziei ca fiind ilegale, obligarea recalculării și achitării pensiei, împotriva deciziei din 27 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 18 iulie 2017, Florea Valicu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova solicitând recunoașterea ca fiind ilegală decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale RM nr. V-987/17 din 29 iunie 2017, repunerea în dreptul lezat, obligarea recalculării și achitării pensiei pentru vechime în muncă, reieșind din salariul mediu lunar achitat Șefului de secție în Procuratura Generală a Republicii Moldova, cu recalcularea acesteia, în cazul majorării salariului procurorului în exercițiu funcției, ținându-se cont de funcția deținută la data ieșirii la pensie, de fiecare dată din data de 01 a lunii în care a fost și va fi efectuată majorarea salariului Șefului de Secție în Procuratura Generală în exercițiu.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că a activat în organele procuraturii din anul 1977 până în anul 2012, având o vechime în muncă de procuror de 35 ani. La 19 ianuarie 2000, la atingerea vârstei de 50 ani, în conformitate cu Legea cu privire la procuratură nr. 902 din 29 ianuarie 1992, în vigoare la acel moment, i-a fost stabilită pensia pentru vechime în muncă, în mărime de 80% din salariul mediu lunar, potrivit funcției deținute, pe care o primea regulat, cu respectarea obligatorie a principiului recalculării pensiei, la fiecare majorare ordinară a salariului lunar al procurorului în exercițiu, prevăzut de legea menționată. De acest drept s-a bucurat până în anul 2011.

Totodată, a menționat că art. 34 alin. (6) al Legii cu privire la Procuratură nr. 118 din 14 martie 2003 stipula că procurorii pensionari beneficiau de dreptul de recalculare a pensiei în dependență de majorarea salariului procurorului în exercițiu, drept pe care reclamantul l-a dobândit la 19 ianuarie 2000. Odată cu majorarea salariului procurorului în exercițiu, în baza Legii nr. 355 - XVI din 23 decembrie

2005 cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar, de la 01 ianuarie 2008, cuantumul pensiei i-a fost recalculat conform dreptului dobândit. Cuantumul pensiei i-a fost ulterior recalculat și în legătură cu faptul că conform funcției deținute la momentul pensionării, era remunerat și pentru accesul la documentele ce conțin secret de stat.

Reclamantul a afirmat că, din motive neîntemeiate, Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova nu a efectuat recalcularea pensiei la momentul respectiv, astfel lipsindu-l de dreptul dobândit de recalculare a pensiei, stabilindu-i mărimea pensiei cu aplicarea mecanismului general de indexare a acesteia la 01 aprilie a fiecărui an. Prin răspunsul nr. V-987/17 din 29 iunie 2017 i-a fost respinsă cererea adresată Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova, iar în motivarea refuzului, i s-a indicat că în baza prevederilor Legii nr.56 din 09 iunie 2011 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, a fost modificat art.73 al Legii nr. 294 din 25 decembrie 2008 cu privire la Procuratură. Conform acestor modificări, procurorii pensionați nu mai beneficiază de dreptul la recalcularea pensiei odată cu majorarea salariului procurorului în exercițiul funcției. În opinia sa, decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova nr. V-987/17 din 29 iunie 2017, prin care a fost respinsă cererea prealabilă este ilegală și pasibilă de a fi anulată.

Prin hotărârea din 21 august 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, corectată prin încheierea din 12 septembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Florea Valicu și s-a recunoscut ca fiind ilegală decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. V-987/17 din 29 iunie 2017; s-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să recalculeze și să achite lui Florea Valicu, pensia pentru vechimea în muncă, reieșind din salariul mediu lunar achitat procurorului - Șef secție, în Procuratura Generală, în exercițiul funcției, cu recalcularea acesteia, în cazul majorării generale a salariului procurorului în exercițiu, ținându-se cont de funcția deținută la data ieșirii la pensie. Recalcularea de efectuat de fiecare dată din data de 1 a lunii în care a fost și va fi efectuată majorarea salariului procurorului- Șef secție, în Procuratura Generală, în exercițiu.

Prin decizia din 27 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova și s-a menținut hotărârea din 21 august 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că prima instanță a determinat corect raportul juridic dedus judecării, ca fiind guvernat de prevederile Constituției Republicii Moldova care reglementează dreptul la asistență și protecție socială, prevederile Legii contenciosului administrativ nr.793 din 10 februarie 2000, ale Legii privind sistemul public de pensii nr.156 din 14 octombrie 1998, ale Legii cu privire la Procuratură nr.294 din 25 decembrie 2008 și prevederile Hotărârilor Curții Constituționale nr.9 din 30 martie 2004 și nr.4 din 27 ianuarie 2000.

La fel, instanța de apel a relevat că în cadrul examinării cauzei s-a stabilit cu certitudine că, Florea Valicu a activat în organele procuraturii din anul 1977 până în anul 2012, având o vechime în muncă de procuror de 35 de ani, fapt confirmat prin copia carnetului de muncă anexat la dosar. În data de 19 ianuarie 2000, la atingerea vârstei de 50 ani, în corespundere cu prevederile Legii cu privire la Procuratură nr.118 din 14 martie 2003, în vigoare la acel moment, lui Florea Valicu i-a fost

stabilită pensia pentru vechime în muncă, în mărime de 80% din salariul mediu lunar, potrivit funcției deținute, pe care o primea regulat, cu respectarea obligatorie a principiului recalculării pensiei, la fiecare majorare ordinară a salariului lunar al procurorului în exercițiu, prevăzut în legea menționată. În condițiile respective, pensia intimatului a fost calculată în baza Legii cu privire la Procuratură nr. 118 din 14 martie 2003, cât și în baza Legii cu privire la Procuratură nr.294 din 25 decembrie 2008.

Instanța de apel a menționat că prevederile Legii nr.118 din 14 martie 2003 cu privire la Procuratură, au fost abrogate odată cu adoptarea Legii cu privire la Procuratură nr.294 din 25 decembrie 2008, respectiv pensia a fost recalculată potrivit legii noi.

Florea Valicu a dobândit indubitabil un drept de pensie în condițiile legii, cu beneficiul recalculării în dependență de salariul procurorului în funcție, ținându-se cont de funcția deținută la data ieșirii la pensie.

Totodată, a reținut că, Valicu Florea a dobândit dreptul la pensie cu recalcularea în dependență de salariul procurorului în funcție în mod licit, odată cu acordarea pensiei pentru vechime în muncă la 19 ianuarie 2000, iar drepturile diminuate prin normele Legii nr. 56 din 09 iunie 2011 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, ca drepturi potențiale sau aleatorii se referă la viitorii procurori cu drept de pensionare.

La 11 ianuarie 2019, Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 27 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere integrală a cererii de chemare în judecată.

În motivarea recursului s-a invocat că instanța de apel nu a analizat multilateral actele normative și legislația în vigoare ce reglementează astfel de litigii, precum și nu au fost dovedite circumstanțele considerate de prima instanță și de instanța de apel ca fiind stabilite.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 27 noiembrie 2018, iar Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova a declarat recurs la 11 ianuarie 2019, ceea ce denotă că recursul este în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care

acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul părții recurente cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova împotriva deciziei din 27 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Victor Burduh